

VESZELKA ATTILA

Paganini-capricciók

(RÉSZLET)

„Ott áll egy magas, sovány alak régimódi, fekete
frakkban, magasra tartott vonóval, jobb lába
előretolva és behajlítva, semmi több, csak
szellem és csontok bő, lebegő ruhában...”

(Der Komet, 1830,41.)

5.

Holtában láthattam csak, legutóbb két
éve talán. Apa megkért, mutatnám
meg Ondriček úrnak nagyapát (ismét
gyengélkedett, a végett testálta rám
a szívélyes házigazda szerepét).
Kedvelte František Ondričeket szép
hegedűkoncertjeiért, s mert nem félt
nagyapapa gúnyolt műveit műsorán
tartani, ezért ígérte meg apám,
hosszú gyötrődés után,
hogy pillantást vethet a nagy halottra.
Alkonyodott, midőn a temetőben
a sírra leltünk és a munkásokra,
kik a követ elemelték, majd ketten
a koporsót is kihozták, s letették
elénk. Ondriček hangtalan remegett,
míg nézte Őt, ki az üveglap megett
lezárt szemekkel, holló fűrtjeivel
homlokán pihent: a Varázslót, kinek
lábainál egykor egy világ hevert.

6.

*Esik. Kásás a hó, unalmas szürke
színek mindenütt. Fekete esernyők
alatt fénytelen szemek. A tér tele
víztócsás lábnyomokkal. Kéregetők
kántálnak a San Giovanni templom be-
járatának repedezett boltíve
alatt (hová behúzódok az egyre
kövérebbre duzzadó esőcseppek
fáradhatatlan rohamai elől),
búzzuk hamar bekerget
a főhajó nyakdult padjai közé.
Itt csend honol, a sekrestyés szöszmötől
csupán, végigcsoszog a szentély kövén
s magamra hagy. Lassacskán kis tócsa nő
lábam előtt. A kupola átázott
megint, mintha áttetsző könnycseppecskék
szállingóznának egyre odafentről,
Jézus szeméből, pedig Correggio őt,
Istennek fiát, a Mennybemenetelt,
derűs, arany színekkel festette meg.*

7.

*A Palazzo della Pilotta előtti
téren karneváli forgatag. A vén
palota falán narancssárga lampi-
onok, megannyi színes papírmasé.
Bolondos maszkabál, telet elűzni
vágyó álarcos szörnyek, rút erdei
manók, idéetlen vigyorú halotti
maszkok ropják talmi királyleánnyal,
seprűs boszorkánnyal, kifulladásig.
Tűzijáték szikrázik
a Hercegi park öreg fái felett,
mandolint nyüstöl két rizsporos bohóc,
miként azon a régi karneválon,
hol is két borgőzös jóbarát kobozt
ragadva gajdolt a táncolók között.
Rossini párnákkal tömte ki magát,*

*míg nyakigláb ősöm nőnek öltözöt-
ten bohóckodta végig az éjszakát,
sűrűn ízlelgetvén a szőlő levét.
Bort töltök én is: adieu, tél és sötét!*

8.

*A Velencei-öböl felől még fúj
a hűvös szél, de lenn a parkban sárgán
rikít az aranyeső, a fákon új
rügyek, a vén cseresznye rücskös ágán
zöldike hajbókol, s lankadatlanul
dalol (poeta non fit, sed nascitur).
Poros gitáromért nyúlok válaszul,
s a C-dúr szonátát játszom, az övét,
oktáv-futamok, megannyi fénylő dúr,
hat síró, remegő húr,
tetszhalott álmából ébredő, miként
a fák, a tar sövény, a kerti cserjék,
a szolgáló benyit, félénken néz szét,
nem küldöm el, a szék felé biccentek,
leül. Akár lehetne Ő is éppen,
látom, ugyanígy ez jár ősz fejében,
ahogyan hallgatja Őt, s rám mosolyog.
Bolondos vénember, a dolog úgy áll,
– bár sokszor mondtad: nagyon hasonlítunk –
ma reggel mindketten szolgálók vagyunk.*

9.

*A március átcsalta Margheritát,
most itt ficsereg, mint egy sarlós fecske
repdes az ódivatú szobákon át,
elbújik, hirtelen nyakamba röppen,
kacag, majd néha nagykomolyan megáll,
a képekre bandzsít vállam felett át,
hosszasan méricskéli a nagymamát,
„nagyon szép nő!” – csicsergi végül. Az volt,
s az aranykeretes portréra nézek,
de száanalom s kímélet
kevés volt benne, inkább pézsóvárság*

*hajtotta apám szerint Antoniát,
kit nagyapa csak gonosz bestiának
meg sarlatán kóristának titulált,
miután elhagyta őt és kisfiát,
s titokban Firenzébe ment, ahonnan
levélben ötezer scudót követelt.
Ennyiért – írta, a gyermekről lemond,
s többé színét se látják... „Most, hagyjuk ezt!”
– szól Margherit, s kacéran vetkőzni kezd.*

10.

*Legjobban az a-moll caprice-t szerettem.
Ötödik az opuszban, s rettentően
nehéz. Titokban egyszer belekezdtem
mégis. Éléskamránkban bújtam el,
hol füstölt sonkák lógtak szögeiken
sózott oldalasok, kolbászok között.
Ezen magasztos és szakrális helyen
intéztem támadást a darab ellen,
kínozván, nyekergetvén a hegedűt,
gyilkolván a nyírettyűt.
Hamar rájöttem, mégsem vagyok magam:
az egerek fejvesztve menekültek,
kintről pediglen apám vészjóslóan
sziszegett: „csöndet, különben megöllek!”
E – magas művészetet nem kedvelő –
társaság elől a padlásra bújtam,
hol poros, pókhálós kacatok között
a világ értetlenségén borongva
rájöttem, mért nem játszotta nagypapa
a kaprízokat nyilvánosan soha.*